

„Lokve u Istri“

Što su lokve?

Lokve su mala vodena staništa nastala prirodnim ili antropogenim putem (pod utjecajem čovjeka). U prošlosti su ih ljudi gradili i/ili održavali kako bi osigurali dovoljnu količinu vode za svoju stoku i navodnjavanje polja, te za vlastite potrebe. Voda iz lokvi koristila se i za gašenje požara. Dno lokve je od nepropusnog materijala, najčešće gline, a redovito napajanje stoke i čišćenje lokve osiguravalo je da dno ostane kompaktno i ne zaraste u vegetaciju. Neke su lokve obzidane kamenim suhozidom, a neke imaju uređene prilaze stepenicama do vode. Lokve obogaćuju krajobraznu privlačnost prostora i nezaobilazni su dio tradicije istarskih ruralnih područja.

Iako namijenjene prvenstveno ljudskoj upotrebi, lokve su mala ali važna staništa za brojne biljne i životinjske vrste. U njima rastu biljne vrste kojima je potrebno stalno prisutnost vode, i pružaju utočište brojnim vrstama životinja kojima je za životni ciklus neophodna voda (žabe, vodenjaci, brojni kukci, račići i drugi).

Prema nekim procjenama u Istri danas ima oko 1000-2000 lokvi, no mnoge od njih prepuštene su propadanju. Postupnim napuštanjem tradicionalnog načina stočarenja i redovitog održavanja lokve prirodnim putem obrastaju vegetacijom i postupno nestaju. Usto, lokve su ugrožene i ljudskim djelatnostima - mnoge su zatrpane otpadnim materijalom ili prenamijenjene u druge svrhe (parkirališta, odlagališta i sl.). Nekad, iz neznanja, ljudi „uljepšavaju“ lokve ubacujući u njih strane vrste – ribice, lopoče i sl. Time zapravo ubrzavaju proces njihova propadanja jer će ribe pojesti prirodne stanovnike lokvi, a ukrasno cvijeće potisnuti domaće vrste.

Iako su u Istri već u pojedinim dijelovima provedeni projekti vezani uz lokve, cilj ovoga projekta je sustavnim prikupljanjem podataka obuhvatiti cijelo područje Istre, kako bi se prikupili podaci o ovim za prirodu i ljude vrijednim staništima.

Ciljevi projekta:

1. napraviti što detaljniji popis postojećih lokvi u Istri, utvrditi njihovo stanje te identificirati mogućnosti za njihovu revitalizaciju
2. animirati što širu društvenu zajednicu za uključivanje u projekt, s naglaskom na jedinice lokalne samouprave, turistički sektor i odgojno-obrazovne ustanove

Rezultati projekta:

1. ažurirani popis postojećih lokvi u Istri
2. detaljna baza podataka o lokvama s obzirom na njihove prirodne osobitosti, povijesnu vrijednost, ugroženost i krajobraznu privlačnost

3. popis lokvi koje bi trebalo revitalizirati s obzirom na njihovu prirodnu ili kulturnu vrijednost
4. popis identificiranih dionika voljnih uključiti se u aktivnosti revitalizacije lokvi u Istri
5. smjernice za obnovu/revitalizaciju lokvi

Na temelju sveobuhvatne analize dobivenih rezultata moći će se pristupiti izradi projekata za obnovu lokvi, čiji nositelji mogu biti različiti dionici – jedinice lokalne samouprave, javne ustanove, škole, udruge ili pojedinci.

Dugoročni rezultati:

1. obnovljene lokve na čitavom području Istre
2. uključivanje aktivnosti vezanih uz lokve u školske kurikulare
3. povećana atraktivnost prostora – uključivanje lokvi u turističke rute
4. uspostavljeno praćenje stanja lokvi u Istri uz pomoć mreže volontera i lokalnog stanovništva

Vrijeme provedbe:

Planirano vrijeme provedbe projekta je od 2019. godine u kojoj će se odvijati pripreme aktivnosti do 2022. godine, kada bi trebalo završiti terenski dio posla i izraditi bazu podataka i smjernice za daljnje aktivnosti.

Nositelj:

Javna ustanova „Natura Histrica“

Partneri:

Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, Centar za invazivne vrste

Zavod za javno zdravstvo Istarske županije

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za prirodne i zdravstvene studije

U projekt je planirano uključivanje brojnih suradnika, od jedinica lokalne i regionalne samouprave, preko obrazovnih ustanova, različitih udruga i turističkog sektora, do svih zainteresiranih pojedinaca i ljubitelja prirodne i kulturne baštine. Dragocjenoj pomoći projektu nadamo se i od svih onih koji su profesionalno ili kroz volontersko djelovanje vezani uz česti boravak na terenu, poput vatrogasaca, šumara, lovaca i drugih.

Pridružite nam se i vi! Pomognite nam u prikupljanju podataka o lokvama u svome kraju ispunjavanjem [on-line obrasca](#).